

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii Institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

••••••

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Schimbarea dela conducerea U. G. I. R. — Scrisoare dela băi. — Deblocarea leilor interni și externi. — Centrala Reuniunilor de meseriași, comercianți, industriași și muncitori români din România, Cluj. — Situația. — Bilanș: „Casa Noastră”, s. a.

Schimbarea dela conducerea U. G. I. R.

Uniunea Generală a Industriașilor din România și-a ales de președinte pe dl Victor Slăvescu, fost ministru de finanțe, profesor la Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale din București, director general al Societății Naționale de Credit Industrial (importantul institut financiar al industriei).

Denirea dlui prof. Slăvescu în fruntea acestei puternice organizații a industriei din România, noi o salutăm cu deosebită simpatie și așteptăm mult bine pentru țară, pe urma activității, ce va desvolta D-sa acolo.

Dl prof. Slăvescu întruchipează în modul cel mai armonios pe teoreticianul economist temeinic și de vaste orientări, — cu practicianul clar văzător și înțelegător al realităților.

Ca și scriitor, D-sa este autorul unei serii întregi de studii economice variate, scrise în limbile română, franceză și germană, tipărite în broșuri ori publicate în diverse reviste de specialitate. În cadrele acestor preocupări a cuprins și Ardealul

nostru, pe care l-a încredințat cu o atențiune specială, neacordată de nici un alt economist al României întregite. A scris o monografie a băncii „Albina”, s'a ocupat de jubileul de 50 de ani al acestei bănci, a scris un important studiu despre „Marile Bănci Comerciale din Ardeal”, s'a ocupat de Cooperația de Credit din Ardeal și Banat; apoi de organizația de credit a Sașilor din Ardeal și despre cea a Șvabilor din Banat. A arătat ce e Asociația Băncilor românești „Solidaritatea” din Ardeal; s'a ocupat de Români din America și într'un articol a schițat „Viitorul economic al Maramureșului”.

A scris studii și asupra vieții economice a Bucovinei. D-sa face posibil cetitorului ca să-și poată trage singur concluziile logice românești, din toate studiile și articolele D-sale.

Tot așa de fecundă a fost activitatea dlui prof. Slăvescu și pe terenul practic, ca și director de bancă. În această calitate încă ne-a cunoscut temeinic, pe frații desrobiți.

Nu vom uita niciodată activitatea D-sale prea scurtă, dar foarte luminoasă, ca și ministru de finanțe. D-sa a fost primul vistiernic al țării, care s'a opus gâtuirii contribuabilului, introducând la acel departament un spirit nou, regenerador de energii productive. Astfel, cu drept cuvânt, noi l-am considerat un protector al producției și un ocrotitor al contribuabilului.

Nici un alt economist al țării întregite nu a dat dovadă de atâta bun simț și perspicacitate în activitatea sa în orice domeniu ca și dl prof. Slăvescu. D-sa, român bun, nu s'a lăsat, ca și alții colegi, amețit de înălțimea situațiilor ocupate, pentru a expune țara la emoțiile și sgu-duiturile reformelor cu orice preț și fără sfârșit. Efectul păgubitor al acestor agitații, pe care nu le poate suporta țara, l-a arătat într'un articol de mare răsunet: „Reformomania“ publicat în revista „Democrația“ Nr. 11 din a. 1932; iar în alte articole a apărat disciplina în viața economică și ordinea în cea publică, etc. condamnând demagogia.

Astfel putem spune cu drept cuvânt, că D-sa s'a ridicat peste toți colegii și antecesorii săi economiști și miniștri la înălțimi admirate sincer de cercurile economice ale țării.

Un astfel de bărbat, cu experiențe largi și variate, pe terenul economic, natural că a fost salutat cu mare bucurie în demnitatea frumoasă de președinte al U. G. I. R. Un astfel de cunoscător al problemelor economice ale provinciilor desrobite este natural, să fie salutat cu multă încredere, de către cercurile economice românești din aceste provincii.

D-sa a vizitat săptămânile trecute Banatul, Crișana și apoi Ardealul, pentru a lua contact direct cu industriașii locali și pentru a vizita industriile mai importante din aceste provincii. După cum a declarat-o presei minoritare, a rămas impresionat, peste așteptări, de progresele făcute de industrie în general, în aceste părți ale țării.

De sigur își va fi dat seama de faptul că aceasta industrie prosperă, care fără considerare la origina etnică a proprietarilor ei, se bucură de un larg sprijin al statului; protecție extremă vamală, avantajii la transport pe CFR., alte avantajii la participarea la licitații publice, etc. Sub scutul acestei protecții și ocrotiri de stat, — al căror preț o suportă țara întregă și noi consumatori, cari plătim multe produse indigene la prețul dublu, al celui din străinătate, — se ridică o tagmă de prinți miliardari și multimilionari ai industriei, o serie de înstăriți, cari toți sunt străini de neamul nostru. Se face o extraordinar de importantă dislocare

de averi, create din exploatarea avuțiilor naționale ale României.

Marii proprietari de pământ, cari erau în majoritate, cel puțin în vechiul Regat, români, au dispărut, căci i-a desființat Legea reformei agrare. Acest proces s'a putut face ușor, căci se putea conta la sentimentele patriotice ale victimelor. Când va fi însă vorba de cerut un sacrificiu în interesul statului, al ordinii publice și al echilibrului social, dela marii industriași, cu legături și rădăcini internaționale, — lucru va merge mai greu. Exemplu e aplicarea Legii Protecției Muncii Naționale, ale cărei sancțiuni au fost sfidate de către societățile petrolifere și industriile mamut. Dar, în privința verificării spiritului de sacrificiu a marilor industrii, a avut și însuși dl președinte Slăvescu posibilitatea de a-l cunoaște cu ocazia subscripției împrumuturilor de stat, lansate sub ministeriatul D-sale de finanțe.

Momeala tantiemelor, pe cari le aduc locurile de membru în Consiliile de administrație la industriile mari, cari atrag exponenți ai partidelor politice și coruperea funcționarilor superiori de stat din ministere și din serviciile publice locale, — sunt cele două mijloace formidabile, cu cari se calcă legile și se păgubește statul, de către internaționali, în fața cărora pământul acestei țări este bun numai pentru exploatare, pentru adunare de averi fabuloase, dar nu-i leagă sufletul de el, nici o tradiție, nici o amintire, etc.

Dacă noi nu avem ochii deschiși și nu luăm măsuri de prevedere, ne vom pomeni într'o bună zi cu o industrie puternică (priviți trustul ferului!) ai căror proprietari și reprezentanți nu se vor sfii a exercita influințe în toate domeniile vieții publice; în primul rând în luptele politice, unde lipsa de scrupule se poate valida mai ușor! Vom ajunge la discredita acestor miliardari străini, ridicăți din vloga țării cu ajutorul inconștienței noastre!

Se poate, că exagerăm; dar sufletul nostru, care știe ce e robia, fiind îngrijorat de viitorul țării într'o măsură mai mare, nu vrea să contribuie cu nimic chiar nici indirect ori fără voie, la primejduirea acelu viitor. Am fost destul timp robi, nu vrem să fim robii finanței internaționale și ai reprezentanților ei, — în țara

noastră proprie, întregită cu atâtea sacrificii.

Aceste lucruri le amintim noi Dlui președinte Slăvescu, din motive, că și colaboratorul D-sale principal directorul general al U. G. I. R. este om nou și neorientat în postul ce-l ocupă. Ori industria ardeleană e reprezentată și apărată în sinul U. G. I. R. de către trei minoritari; cari știu prea multe, au legat prea multe cunoștințe și prietenii și lucrând sistematic și conștient, ei vor da un concurs de necombătut dominației minoritarilor în industrie, nu numai a provinciilor desrobite, ci a țării întregi. Aceștia trei sunt dl Erös, secretarul general al U. G. I. R. dela sediul central; Dr. Böszörményi dela secția regională din Cluj; Dr. Lakatos, dela secția Tg.-Mureș. La celelalte secții de dincoace de Carpați, cu excepția Aradului, prefuzindeni sunt secretari numai minoritari!

Fiindcă Dl președinte Slăvescu a deschis ușile și ferestrele birourilor centrale ale U. G. I. R., pe care voiește să le aierisească și reorganizeze, credem, că ar face un lucru foarte bun dispensându-se succesiv, — dar în scurt timp, de serviciile acestor trei minoritari. Sunt așa de ușor înlocuibili, cu români, între cari avem elemente de o incontestabilă valoare. Și D-sa ca profesor la Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale, va cunoaște destule astfel de elemente valoroase! Acest trio, nu e indispensabil!

Atmosfera românizării vieții economice încă e prielnică înlocuirii lor. Provinciile de dincoace de Carpați, nu merită ca și după două decenii de eliberare să mai lase a fi reprezentate de trei juriști minoritari în organizația industrială, care urmărește favoruri, avantajii și tratament convenabil, asigurate de către stat.

Sfătuim pe Dl președinte Slăvescu, să lipsească pe dl dir. general Gheorghiu de acest trifoiu de informatori politici, nu industriali, ai industriei ardelenice, care nu trebue să-și păstreze caracterul minoritar până și în angajarea funcționarilor organizației ei profesionale. Măcar aici să se aplice Legea protecției muncii românești. Cine se va opune își trădează adevăratele sentimente de lealitate cetățenească!

Incheiem, repetând, că dela tactul, cu care va apăra interesele românești ale

industriei din România, așteptăm rezultate bune și pentru provinciile noastre; sentimentele D-sale cunoscându-le îndeajuns!

MARSUAS.

Scrisoare dela băi.

Stațiunile balneare ale țării noastre și turismul, sunt două izvoare de venit de mare importanță pentru economia noastră națională. Sunt țări, unde dacă din întâmplare aceste două izvoare de venit ar seca, s'ar naște o gravă criză economică. În Cehoslovacia o regiune cu peste un milion de locuitori depinde de străinii cari cercetează locurile de cură din Karlsbad, Franzensbad și Marienbad. Elveția și Italia, ambele sărace în materii prime, își datorează prosperarea economică în mare parte turismului. Pornind dela acest punct de vedere, omul care cercetează locurile noastre balneare e îndrumat să facă unele reflexiuni economice și comparații cu străinătatea.

Se poate astfel constata, că întâietatea ce o are străinătatea asupra stațiunilor noastre balneare, nu provine într'altă din efectul mai mare de a vindeca al apelor, care se găsește într'o măsură cel puțin așa de mare și în apele noastre minerale, ci în ambianța pe care o află acolo vizitatorul din patria noastră. Ori, ambianța aceasta e greu de construit, deoarece este produsul unei evoluțiuni de multe decenii, ba chiar de secole. Unele dintre renumitele băi din străinătate, de exemplu Aix les Bains, au existat încă în vremea Romanilor, întocmai ca la noi Băile Herculane. Însă câtă vreme Aix, Karlsbad, Vichy, Spa etc., s'au bucurat de vremuri mai prielnice dezvoltării lor, devenind renumite în toată lumea, industria noastră balneară a rămas în fașe, deoarece nesiguranța existenței individuale, cauzată după cum știm din istoria patriei noastre, de invaziuni, războaie și cuceriri străine, nu au îngăduit stabilirea unei vieți mai confortabile și ridicarea standardului de viață la un nivel mai înalt.

Omul bolnav, sau acela care dorește o recreare de câteva săptămâni după o muncă de unul sau mai mulți ani, vrea să aibă pentru banul său o recompensă corăspunșătoare. Vrea înainte de toate confort, curățenie și o masă bună, sau un regim potrivit. Lucrurile acestea le găsește clasa noastră înstărită, cu prisosință în străinătate. Pentru că vegeteze deci în aceste locuri obscure ca Lacul Sărat, Sângeorz, Vâlcele etc., tot locuri cu ape foarte eficiente, dar de o primitivitate rustică, și totuși relativ scumpe. Pentru băile acestea rămâne deci publicul mai puțin cheltilor, din banul căruia nu se pot face băi moderne, cu instalație electrică, apeduct, canalizare etc. Cu toate acestea, date fiind restricțiunile valutare, unele stabilimente balneare din țară s'au mai ridicat în anii din

urmă, deoarece au fost cercetate și de public mai pretențios, care în lipsă de valute a fost silit să-și petreacă concediul în țară.

În anul acesta am avut ocazie să cercetez băile sulfuroase-termale, „Felix“ la 8 km. spre sud-est dela Oradea. Băile acestea aparțin ordinului călugăresc romano-catolic al Premontrezilor, cunoscut și publicului românesc din polemica ce o poartă contra dlui profesor Dr. O. Ghibu, pentru liceul lor din Oradea. Șederea în acest loc, mi-a dat ocazie la unele reflexiuni asupra rostului economic și național al acestei întreprinderi.

Prima impresie pe care am avut-o în gară, a fost că toată lumea vorbea ungurește, cu toate-că publicul nu era unguresc, ci evreesc. Mergând la direcțiunea băilor am constatat, că începând dela director și până la cameriste, personalul era evreesc. Ici-colea mai era și câte o româncă servitoare pe lângă cameriste. Toate restaurantele aveau personal evreesc. Informându-mă mai departe, mi s'a spus că încă din anul 1923, băile acestea ordinul călugăresc amintit mai sus, le-a dat în arândă consorțiului evreesc Klein & Cie din Oradea, pe timp de 20 ani, creând astfel aici o mică Palestină, în mijlocul a trei comune curat românești. În consecință publicul mai bun românesc și unguresc, ocolește băile acestea, sau vine numai ocazional dela Oradea, reînapoindu-se încă în aceiași zi. Înainte cu 17 ani am mai fost prin regiunea aceasta, dar nici aici, nici în Oradea ovreimea nu se etalase încă cu atâta trufie ca azi. În Oradea, dacă intri într'o prăvălie și vorbești românește, ești întâmpinat în limba maghiară. Întreg comerțul este în mâna lor, și ei sunt în serviciul cauzei maghiare. Românii din partea sudică a Ardealului, de unde am venit și eu, nu au, și nici nu pot avea o idee, ce va să zică invaziunea aceasta de evrei și solidaritatea manifestată de ei. Fenomenul acesta se poate observa și în județele de nord ale Ardealului, cari sunt copleșite de ovreimea venită din Galiția. Abia în regiunile acestea din vestul și nordul țării putem avea dovezile intuitive despre însemnătatea integrală a curentului antisemit și a spiritului din care s'a alimentat legea despre protecția muncii naționale.

Cât de bine funcționează organizația și solidaritatea ovreiască din Băile Felix, se poate aprecia și din faptul, că nici un ban nu merge în punga Românului din tot ce încasează consorțiul evreesc, și din tot ce se consumă în băile acestea, și nici un ou, nici un strugure restaurantele stabilite aici nu cumpără dela sătenii din împrejurime. Totul este adus dela Oradea, dela liferanți evrei. Numai muzica te face să crezi că ești în România, căci se cântă multe piese românești, probabil la ordinul forurilor superioare. Ar fi deci de dorit, ca negocierile, cari sunt în curs pentru preluarea băilor în patrimoniul statului, să se

termine cât mai în grabă, cu excluderea elementului ovreesc.

Ce am spus până aci despre evrei, se poate spune cu mai multă ori mai puțină amploare, și despre ceilalți minoritari. Noi vroim să romanizăm orașele. Ori timbrul orașelor îl dau comercianții, industriașii și meseriașii, și îndeletnicirile lor formează tot atâtea fortărețe greu de expugnat. Abstracție făcând dela dificultățile unei legiferări în privința aceasta, însăși laturea practică, adică partea esențială a chestiunii este o problemă, care cere o solidaritate exemplară și o tenacitate de lungă durată.

Să presupunem că am avea o lege precisă și liberă de interpretațiune, care ar obliga pe fiecare patron minoritar, să primească în afacerea s'a angajați de naționalitate română (nu numai de cetățenie română), într'o proporție oarecare. Să presupunem mai departe — cum probabil ar fi și în practică — că respectivul patron ar căuta să eludeze legea și nu ar fi dispus să primească în afacerea sa un angajat de naționalitate română. Cum ar putea angajatul să ajungă la postul său în cazul acesta? Ar urma să ceară sprijinul forului competent, fie acela Ministerul industriei și comerțului, fie Camera de comerț sau altă autoritate. Ar fi autoritatea aceasta destul de obiectivă, să nu se intereseze bunăoară de situația de partid al aceluia care îi solicită sprijinul, sau a părinților săi? Aceasta este numai o latură a problemei, și cred că fiecare intelectual român este în clar, dacă s'ar face la noi, sau nu, chestie de partid la un astfel de angajament la care sigur că ar fi mai mulți concurenți.

O altă latură ar fi aptitudinea reală a acestor angajați ajunși pe cale politicianistă la o situație, și rolul lor ce și-ar asuma în mediul minoritar. Am avea noi Românii de fapt un folos real după o astfel de lege?

Nu este deci suficient să făurim o lege care poate că momentan ar da ceva rezultate, plasând un număr oarecare de lipsiți, ci problema ar trebui urmărită mai departe.

Concomitent cu legiferarea, care formează teoria în această materie, în practică publicul românesc ar trebui să sprijinească din toată puterea firmele și întreprinderile existente românești, și să nu facă cumpărături și comenzi în altă parte, decât în cazurile strict necesare — întocmai cum procedează Ungurul, Sasul și mai ales Evreul, cari deapănă afacerile lor pe cât se poate în cadrele neamului lor. Înainte de toate deci ar trebui înjghebată o solidaritate românească în această privință.

În urmărirea acestei chestii, nu trebuie să pierdem din vedere un lucru, și anume, că solidaritatea manifestată de minoritari are la bază necesitatea dictată de lupta pentru existență, și apărarea contra desnaționalizării. Trebuie să clarificăm publicul românesc,

că numai atunci va fi cucerit de fapt țara aceasta, dacă după ce s'a făcut stăpân în privință publică, se va face stăpân și în privință socială și economică. Trebuie convins deci, că firmele străine numai atunci vor putea fi înlocuite cu firme românești, dacă tot ce trebuie să cumpere, va încerca mai întâi să cumpere dela Român. Numai după aceea, dacă trebuințele sale nu pot fi mulțumite de o firmă românească, să se adreseze unei firme minoritare creștine, și numai la urmă de tot, unei firme evreești. Procedând astfel, nu putem supăra pe minoritarii creștini și evrei, fiindcă suntem pe linia lor de conduită, și ei nu ne vor putea imputa un procedeu, pe care ei înșiși îl folosesc față de noi Români.

Asemenea trebuie educat și convins producătorul și comerciantul român, să servească publicul românesc cu aceeași curtoazie, conștiențiozitate, și cu aceeași calitate bună de marfă cu care Românul e servit din partea Sasului, Ungurului și Evreului. Să nu aștepte sprijin din partea publicului românesc numai din motivul că și el e Român, și că oricare Român trebuie să cumpere numai dela el, oricât de proastă și de scumpă ar fi marfa sa, și oricât de necuviincioasă și bătărană ar fi purtarea lui față de public. Cu o astfel de mentalitate nu s'ar putea face nimic. Fiecare trebuie să fie la locul său: consumatorul în privința solidarității sprijinului acordat la tot ce e românesc și bun, iar producătorul și comerciantul în privința culanței solidarității și a prețului.

Încă dela ucenicie, comerciantul și producătorul român trebuie educat în spiritul, ca Român să însemne înainte de toate sârguință și cinste, iar consumatorul român să știe că dacă se hotărăște să cumpere numai dela Român, face un act național cu mult mai însemnat decât oricare parlamentar cu votarea de legi, și că contribuie în fiecare zi la înălțarea neamului și desrobirea lui din aservirea economică.

B. VANCU.

Deblocarea leilor interni și externi.

Este aproape o lună de zile, de când se discută mereu, chestiunea deblocării leilor aflați în conturi pe numele străinilor.

Amintim, că denumirea de „lei extern“ se folosește pentru sumele, în lei, cari — la data de 18 Mai 1932, când s'a introdus regimul devalizelor — se aflau la noi în țară, în conturi, pe numele străinilor.

Iar „lei interni“ reprezintă sumele depuse în țară, pentru contul străinilor, de către importatorii români, pentru creanțe străine sau importuri efectuate, după 18 Mai 1932.

Deci în ambele cazuri este vorba de sume interne, în lei, trecute în conturi pe numele străinilor, înainte sau după data de 18 Mai 1932.

O adevărată deblocare a lor ar însemna o completă libertate a folosirii acestor sume, dar regimul actual — al imixtiunii Statului în chestiunile economice — a impus tot felul de restricțiuni, aplicate în practică prin diferitele Comisiuni Valutare, sau mai ales prin Banca Națională a României.

Date, statistice, referitoare la aceste sume, nu se cunosc, doar se presupune, că nu poate să mai fie vorba de cifre importante, întru cât datoritiile noastre arătate în Franța, Olanda, Belgia, și Elveția au fost achitate complet, cele din Anglia aproape integral și afară de aceasta, sau mai absorbit sume importante pentru investițiuni, cumpărări de imobile și valori, sau de către titularii străini ai acestor lei, cu dreptul ce-l aveau, de-a cheltui în interiorul țării noastre, până la șapte mii lei săptămânal, fără a li se pretinde ureo justificare.

Pentru o mai mare libertate a folosirii acestor sume, Ministerul de Industrie și Comerț abrogă prin decretul-lege din 9 Iulie a. e., art. 4 alin. 2 și art. 5 din Legea devalizelor, fără a cere în prealabil asentimentul Institutului de Emisiune și din cauza aceasta, abia după o lună de zile se dau lămuririle necesare, prin circulara B. N. R., No. 12.850 din 12 August a. e., care precizează următoarele:

I. Sumele de lei existente la 9 Iulie a. e., în conturile străinilor, pot fi folosite fără aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a României, pentru orice fel de operațiuni.

II. Pentru sumele de lei ce s'ar trece în conturile străinilor după data de 9 Iulie a. e., se stabilește următoarele:

1. Pe seama străinilor nu se poate deschide nici un cont prin acordare de împrumuturi, decât numai cu aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a României;

2. Conturi creditoare de lei, se pot deschide la băncile autorizate, astfel:

a) Pe numele unui remitent străin, pentru sumele de lei, provenite din bilete de ale Băncii Naționale a României, aflate în străinătate și trimise în țară, până la data de 31 Octombrie a. e., prin grup poștal, cu condițiunea să fie deschis și verificat de B. N. R. din București sau de unul din sediile ei;

b) Pe numele detentorului străin al unui cont de depozit, pentru sumele de lei, provenite din

incasarea sau vânzarea cupoanelor și titlurilor, aflate în conturi de depozite, la data de 9 Iulie a. e.;

c) Pentru incasarea de cupoane, trimise din străinătate, se cere aprobarea prealabilă a B. N. R., făcându-se dovada, că detentorii streini dețin titlurile respective dinainte de 9 Iulie a. e.;

d) Tot astfel se cere aprobarea prealabilă a B. N. R. pentru vânzarea de titluri, trimise din străinătate, la cari se va face dovada prin borderou de cumpărare, că remitentul le deține dinainte de 9 Iulie a. e.;

e) Din creanțele pe cari streinii le au din mărfurile vândute în țară, cu condițunea ca odată cu cererea pentru deschiderea acestui fel de conturi, să se prezinte spre anulare și documentele de import referitoare. Tot asemenea și din creanțe financiare pentru cari s'a făcut dovada provenienței lor și B. N. R. a dat aprobarea cuvenită. În această din urmă categorie intră și conturile rezultate din reasigurările contractate în lei, cari conturi rămân a fi purtate la Societățile de asigurare, în modul obișnuit.

Toate aceste conturi nu vor putea fi utilizate decât în limita disponibilităților existente la data de 9 Iulie a. e.;

f) Din vânzarea de devize, cu condițunea însă, că dacă sumele de lei, cu cari se creditează conturile în chestiune, sunt întrebunțate pentru export de mărfuri, exportul se va face înăuntrul termenului de șase săptămâni.

III. Nu sunt admise decât cu autorizația specială a Băncii Naționale a României:

a) Deschiderea de conturi prin virament, dintr'un cont de lei, existent la 9 Iulie a. e., sau înființat după această dată, pe numele unui alt străin;

b) Trecerea depozitelor de titluri ale străinilor, pe numele altor titulari streini.

În cazurile în cari condițiunile de clearing obligă pe creditorul străin, să-și încaseze creanța prin clearing, nu se pot admite deschideri de conturi pentru asemenea creanțe.

Depozitele de lei, constituite în vederea transferului, pentru plăți de importuri, vor fi utilizate în scopul pentru care au fost create. Schimbarea destinației nu se va putea face, decât cu prealabila aprobare a B. N. R.

Sume în lei, nu se pot trimite în străinătate, decât cu aprobarea Băncii Naționale a României, afară de lei două mii, în monedă metalică, ce poate lua orice persoană care iese din țară.

În problema discutată mai sus, se poate observa un non-sens caracteristic vechii economice românești, unde o bancă particulară — căreia i s'au încredințat anumite privilegii — vine cu o simplă circulară și are pretenția să modifice un Decret-Regal, în părțile cari nu-i convin, cauzând celorlalte institute financiare — neprivilegiate, — tot felul de nedumeriri, de-a nu ști să asculte de litera legii, sau să dea ascultare unei circulari, emanată dela o instituție cu care se întâlnesc în practică la tot pasul și care le-ar putea face diferite șleane, pentru a-i da ei ascultare.

L. B.

Centrala Reuniunilor

de Meseriași, Comercianți, Industriași și Muncitorii Români din România, Cluj, ne trimite apelul de mai jos căruia îi dăm publicitate cu cea mai mare plăcere.

„Cu data de 1 Septembrie, orașul Cluj se înviorază prin afluența părinților și miilor de școlari veniți din toate părțile țării, pentru a-și spori cultura.

Acest surplus de populație românească aduce pe piața Clujului sume enorme de bani, care se întrebunțează pentru alimentație, îmbrăcăminte, cărți, recvisite și alte necesități.

Intrucât banii românești adunați cu sudoare, cu alergătură și cu multe privațiuni, formează o parte însemnată din patrimoniul neamului nostru, Vă rugăm să binevoiți a veghia și a dispune să nu se înstrăineze nici o centimă din acești bani, activând cu aceiași vigilență, precum procedează minoritarii, care nu cumpără și nu-și confecționează nimic dela români. Afară de aceasta credem, că aveți cunoștință, că mișcările: revizionistă, comunistă, sectară și anarhistă sunt subvenționate de negustorii, de meseriași și de industriași minoritari, deci și cu banul românesc, dacă acesta intră în buzunarul lor.

În interesul consolidării neamului și a clasei de mijloc românești, — care ne lipsește aproape cu totul — Vă rugăm Domnule Director, să nu cumpărați și să nu confecționați nimic dela streini, să păstrați intact patrimoniul național (banul românesc), chiar dacă va trebui să dați comerciantului sau meseriașului român un ban în plus, pentru care-va articular sau obiect.

Organizația noastră, al cărei scop se identifică cu interesele superioare de Stat, și culminează în idealul: *România a Românilor*, Vă stă cu plăcere la dispoziție indicându-vă firmele de comercianți și meseriași români, și va interveni, ca să fiți bine și prompt serviți, atât ce privește prețul, cât și calitatea mărfii.

Incredințați Domnule Director, că prin acest apel am făcut un mare și real serviciu neamului românesc în general, și instituției ce conduceți în special, Vă rugăm să binevoiți a primi expresiunea deosebitei noastre stime“.

Cluj, la 7 August 1937.

Dr. Aug. Rafiu,
președinte.

Șt. Peneș,
secretar.

Situația.

Am amintit în săptămâna trecută, că de aci înainte bursa va mișca după cum se prezintă situația guvernului, în bine în sus, în rău în jos. Este o afirmație cam îndrăzneală în materie de bursă, dar în ultimul timp bursa a jucat știrile în legătură cu situația politică. Apoi se mai poate afirma, că puternicii zilei au avut rol hotărâtor în fermuirea pieței, cu deosebire la rente, deci atâta vreme cât ei sunt tari, și au nevoie să evidențieze cât mai mult lucrul acesta, și bursa are un punct de razim efectiv.

In al doilea rând ajută la fermitatea bursei noastre și cursurile bune dela Paris a acțiunilor petrolifere și a rentelor noastre externe. Rar se întâmplă ca acum, ca paritatea cursurilor dela Paris (socotite la cursul francului liber de Lei 6.70) să fie aproape așa de mari ca și cursurile dela București. Dovedește că la Paris sunt căutate hârtiile românești.

Târgul acțiunilor. In ultima săptămână a fost foarte nehotărât. Tranzacțiunile foarte reduse. Cum cedează puțin cursurile se înghivează toată marfa oferită, chiar cantități. Cumpărătorii sunt cam rezervați, nu sunt dispuși să avanseze prea mult la cursuri.

Cu deosebire ferm, compartimentul bancar. Dela băncile de primul rang, până la cele în concordat toate au căutare bună. Sunt cerute fără a se găsi marfă „Albina“ Sibiu, „Banca Centrală“ Cluj.

Compartimentul industrial susținut.

Petroliferele au fost mai expuse, s'au oferit multe Astre.

Speculă mai vioaie nu a fost în nici o hârtie.

Târgul rentelor. Vioi și cu urcări de cursuri. Cereri mai mari au fost numai în Expropriere și consolidare. Acestea au fost favoritele săptămânei. Deși emisiunea este respectabilă, iar dăbânda mai mică, au întrecut în cursuri pe cele cu emisiune de valoare mult mai redusă și cu dobândă de 5% netto. (Adecă au o rentabilitate cu mult mai mică).

Se vede că făcându-se plasamente mai masive, amatorii au trebuit să cumpere din rentele, cari se află în cantități pe piață. Anul trecut când Impro-

prietărirea era 42—45%, Renta Refacerii și Unirei era 48—50%. Este și firesc ca diferența să fie de cel puțin 5%, deoarece Exproprierea are scăzământ de 10% impozit.

Anomalia aceasta la cursuri se poate imputa Datoriei publice din Ministerul de finanțe.

Improprietărirea, consolidarea sunt rente fără servicii de amortizare stabilit. Au însă avantajul de a putea fi date în plată la ratele de improprietărirea și la fisc. Este un avantaj, căci pentru aceste scopuri survin cereri pe piață, ceea ce este egal cu tragerile la sorți.

17 feluri de rente antibelice, Rta 916, 919, 920 cu servicii de amortizare stabilit sunt lăsate uitării, din cauza suspendării tragerilor.

Afirm sigur, că nu lipsa celor câteva zeci de milioane necesare plății titlurilor esite, ci neglijenței sau comodității serviciului Datoriei Publice se poate atribui nereluarea tragerilor titlurilor de mai sus. Reluarea tragerilor ar ajuta enorm la refacerea cursurilor acestor rente. Nu am asistat la starea absurdă, ca Exproprierea să fie egală cu Refacerii.

Rentele externe au fost cam expuse. Au fost oferite cam simțitoare.

Scrisurile funciare au sezon mort. Ele sunt căutate în Octombrie, Decembrie, când lumea le caută pentru plata ratelor de împrumut. Pentru fructificare actualmente sunt cele mai bune.

Piața valutei. Valutele forte (adecă cele libere): Dolar, franc francez, £ st., franc elvețian, de lung de zile stau la acelaș curs. Așa zicând sunt stabile. Cele cu restricțiuni sunt în funcție de sezoanele de căătorie și de normele din țările respective. Așa Liretele de 1000 sunt 8020, iar cele de 100 sunt 930.

Mărcile mari 46, iar cele de 20, Lei 52 și cele de argint 75.

Cehelile de când s'a terminat cu cura se fac la 580.

Asemenea nu au cumpărători nici Schillingii nici Penghei.

Aurul neglijat.

Cursurile valorilor de mai sus, nu mai trebuie numite negre, căci ele sunt publicate zilnic, de marile ziare.

REMIZIER.

Cronica. „Albina“, institut de credit și de economii, Sibiu, primește în serviciu pe un tânăr român absolvent de Academie Comercială sau cel puțin de Școală Superioară de Comerț, cu preferință cunosător perfect al limbei germane.

Ofertele cu copii de certificate de absolvire și eventual de practică, arătându-se și pretențiile de salariu, se vor înainta Direcțiunii băncii „Albina“ Sibiu.

CASA NOASTRĂ S. A.

Activ.	Bilanț per 30 Iunie 1937.		Pasiv.	
	Lei	b.	Lei	b.
<i>Casa:</i>				
a) Numerar efectiv	5.857.198	—		
b) Disponibil la BNR. și CEC.	3.176.178	—		
<i>Disponibil la bănci:</i>				
a) în țară	20.957.461	—		
b) în străinătate și în clearing spre decontare pt. ct. clienților	14.7.85055	—		
<i>Portofoliul de titluri:</i>				
I. Titluri românești:				
a) Efecte publice v. n.	9.618.000			
Val. nom. Dolari	600			
Val. n. Fr. Francezi	755.000			
II. Din titl. de mai sus sunt angajate:				
a) Efecte publice v. n.	1.000.000	710.000	—	
Val. nom. Dolari	600	35.148	—	
Val. n. Fr. Francezi	290.000	626.762	—	
	1.290.600	1.371.910	—	
<i>Fondul Maria Popp</i> născ. Soproni și Dr. <i>Mihai Popp</i> , pt. ajut. angaj. băncii Renta Ref. 5 proc. 1920 valoarea nominală			116.338	—
<i>Portofoliu de scont:</i>				
I. plătibil în țară:				
a) Cambii fără garanții	6.506.757	—		
b) Cambii garantate cu mărfuri	4.024.731	—		
c) Cambii garantate cu ipoteci	33.574.491	—		
			44.105.979	—
II. Din portof. de mai sus se află reesc.				
a) Plătibile în țară Lei 2.902.022				
<i>Debitori:</i> Din țară:				
a) Debitori fără garanții	460.411	—		
b) Garanții în ef. comerciale	3.369.234	—		
c) Debitori garanți cu mărfuri	9.023.854	—		
d) " " " titluri	389.560	—		
e) " " " ipoteci	11.813.700	—		
f) " " " diverse	25.260.609	—		
			50.317.368	—
<i>Debitori benef. de Legea lichid. datorilor</i> din 7 Aprilie 1934 (cota rămasă)			30.450.740	—
<i>Imobile:</i>				
a) Necesare comerțului propriu și pt. funcționari	7.250.000	—		
<i>Mobilier</i>			Amortizat	
<i>Conturi diverse</i>			333.127	—
<i>Conturi transitorii</i>			51.753	—
<i>Garanții per aval</i>	19.761.360	—		
<i>Cheltuieli de administrație</i> impozit și taxe, do- bânzi plătite, amortizări			4.119.467	—
			187.208.580	—
			187.208.580	—

Conturi de ordine.

	Lei	b.		Lei	b.
<i>Cauțiuni statutare</i>	2.625.000	—	<i>Deponenți de cauțiuni statutare</i>	2.625.000	—
<i>Debitori pt. aval și scrisori de gar. date de Bancă:</i>			<i>Creditori pentru aval și garanții date de Bancă:</i>		
a) În țară	2.435.371	—	a) În țară	2.435.371	—
b) Pt. angaj. de devize față de BNR. în urma vinc. în străin.	7.925.098	—	b) În țară pt. angajamente de dev. față de BNR.	7.925.098	—
		10.360.469			10.360.469
<i>Efecte comerciale în gaj:</i>			<i>Deponenți de efecte comerciale în gaj</i>	38.002.209	—
a) În portofoliu	38.002.209	—	<i>Deponenți de cambii de circulațiune</i>	1.000.000	—
b) Reescontate			<i>Remitenți de efecte spre încasare</i>	4.534.050	—
c) Regajate (la alte bănci)		38.002.209	<i>Deponenți de ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse</i>	205.415.018	—
			<i>Deponenți de titluri în gaj</i>	1.670.898	—
<i>Cambii de circulațiune:</i>			<i>Deponenți de titluri și alte valori în păstrare:</i>		
a) În portofoliu			a) Din țară	16.796.491	—
b) Reescontate	1.000.000	—	b) Din străinătate	16.796.491	—
c) Gajate (la alte bănci)		1.000.000	<i>Creditori pentru titluri împrumutate</i>	281.000	—
			<i>Creditori pentru acreditive</i>	3.887.316	—
<i>Efecte spre încasare:</i>			<i>Angaj. de reescont în conversiune</i>	14.762.209	—
a) În portofoliu	2.586.885	—			
b) La coresp. (nedecontate)	1.947.165	—			
		4.534.050			
<i>Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și gar. div.</i>					
a) În portofoliu	205.412.018	—			
b) Cesionate		205.412.018			
<i>Titluri în gaj:</i>					
a) În portofoliu 2.876.798 v. n.	1.670.898	—			
b) Regajate		1.670.898			
<i>Depozite de titluri și alte valori în păstrare</i>	16.796.491	—			
<i>Debitori de titluri împrumutate</i>	281.000	—			
<i>Debitori pentru acreditive și Diverse</i>	3.887.316	—			
<i>Efecte reescontate în conversiune</i> (cota rămasă)	14.762.209	—			
		229.331.660			299.331.660